

Jaarverslag 2011

Nr. 20120079/1030

Onderwijsraad
Nassaulaan 6
2514 JS Den Haag
e-mail: secretariaat@onderwijsraad.nl
070 – 310 00 00 of via de website: www.onderwijsraad.nl

Inhoudsopgave

1	Woord vooraf	5
2	Adviseur van minister, parlement en gemeenten	6
3	De raad in 2011	7
4	De activiteiten in cijfers	10

1 Woord vooraf

Het jaarverslag van de Onderwijsraad bestaat uit twee delen: een maatschappelijk verslag in de vorm van een *Jaarboekje* en een administratief verslag. Het hier voorliggende verslag betreft het tweede gedeelte; het dient in samenhang met het *Jaarboekje* te worden bekeken. Op deze wijze tracht de raad zijn werk op hoofdlijnen onder de aandacht te brengen van velen en tegelijkertijd ook de meer gedetailleerde informatie voor geïnteresseerden toegankelijk te houden.

Dit administratieve verslag benoemt slechts de belangrijkste activiteiten van de raad in 2011 en bevat geen bespreking van de uitgebrachte adviezen en verkenningen. Voor wie meer wil weten zijn de volledige adviezen en verkenningen van de raad in te zien op www.onderwijsraad.nl.

2 Adviseur van minister, parlement en gemeenten

De Onderwijsraad is een onafhankelijk adviesorgaan van de regering, opgericht in 1919. De raad adviseert – gevraagd en ongevraagd – de ministers van OCW (Onderwijs, Cultuur en Wetenschap) en van ELI (Economische Zaken, Landbouw en Innovatie). Ook de Eerste en Tweede Kamer der Staten-Generaal kunnen om advies vragen. Gemeenten kunnen in speciale gevallen van lokaal onderwijsbeleid (bijvoorbeeld huisvesting van scholen) een beroep doen op de raad.

Deskundig, eigentijds en onafhankelijk

De raad adviseert over alle aspecten en vormen van onderwijs en leren voor kinderen, jongeren en volwassenen. Waar liggen interessante mogelijkheden voor onderwijs (binnen en buiten de instellingen) en wat is de beste manier om die te benutten? Wat is daarbij de rol van de overheid of van andere partijen in en rond de onderwijswereld?

De expertise binnen de raad en de staf zorgt ervoor dat welk onderwerp ook aan de orde is, er vanuit verschillende invalshoeken naar wordt gekeken. Raadsleden zijn afkomstig uit alle sectoren van het onderwijs of hebben daarmee een bijzondere band. Verschillende disciplines zijn vertegenwoordigd, bijvoorbeeld onderwijskunde, economie, rechten en organisatiekunde. Ook betreft de raad de internationale dimensie bij de adviezen. Tot slot zijn expertise en meningen van anderen van groot belang: de raad wil nadrukkelijk verder kijken dan de eigen deskundigheid. Daarom organiseert hij regelmatig seminars en heeft hij op zijn website een discussieplaats.

De Onderwijsraad levert met een deskundige inbreng en een eigentijdse visie een bijdrage aan discussies over onderwijs en onderwijsbeleid. Dat de raad daarbij een onafhankelijke koers vaart, spreekt voor zich. De achtergrond van de raadsleden staat daarvoor garant. Zij zijn afkomstig uit verschillende geledingen van de maatschappij en worden door de regering benoemd op grond van hun wetenschappelijke kennis, praktijkervaring in het onderwijs of maatschappelijke bijdrage. De benoeming is op persoonlijke titel en de leden vertegenwoordigen geen belangengroepen.

Werkwijze van de raad

Ieder jaar doet de raad voorstellen voor het eigen *Werkprogramma*. De minister voegt hieraan haar adviesonderwerpen toe en stelt het programma vast. Daarna biedt zij het de beide Kamers der Staten-Generaal aan, op Prinsjesdag. Het parlement kan adviesvragen aan het *Werkprogramma* toevoegen. Het programma geeft een globaal beeld van de onderwerpen die aan de orde komen; in de loop van het jaar worden de adviesvragen en de tijdsplanning ingevuld. Onder invloed van de actualiteit kunnen adviesonderwerpen worden ingetrokken of juist toegevoegd.

De raad komt in de regel om de vier weken plenair bijeen, vooral om adviezen en verkenningen vast te stellen. Speciale commissies, door de raad ingesteld, bereiden de adviezen voor. Een advies is de behandeling van een concrete vraag, die meestal leidt tot aanbevelingen die op de kortere termijn kunnen worden doorgevoerd. Een verkenning is meer agendavormend en behandelt een bepaalde ontwikkeling in het onderwijs vanuit een langetermijnperspectief. De raad neemt in een verkenning meestal (nog) geen standpunt in, maar draagt onderwerpen aan die zich lenen voor advisering. Alle publicaties van de raad zijn te vinden op de website: www.onderwijsraad.nl.

3 De raad in 2011

Politiek-bestuurlijke context

In het regeerakkoord *Vrijheid en verantwoordelijkheid* van het kabinet-Rutte wordt de focus gelegd op het realiseren van de ambitie van Nederland om te behoren tot de top vijf van kenniseconomieën. De basis voor de kenniseconomie wordt in elk deel van het onderwijs in orde gebracht, zo stelt het regeerakkoord. Kernpunten uit dit akkoord op het gebied van onderwijs zijn:

- de kerntaak, *het geven van goed onderwijs, staat centraal; ruimte voor vakmanschap om te komen tot excellent onderwijs;*
- toewerken naar een absolute kwaliteitsnorm waarbij de toegevoegde waarde zwaar weegt; de basis op orde, de lat omhoog; en
- betere benutting van gebouwen, infrastructuur en faciliteiten in het onderwijs in weekenden en vakanties ten behoeve van activiteiten in het kader van een leven lang leren.

In verschillende beleidsdocumenten hebben de bewindslieden deze kernpunten per onderwijssector nader uitgewerkt.

Meerdere door de raad in 2011 uitgebrachte adviezen sluiten aan bij dit beleidsprogramma van het kabinet.

De adviezen *Een stevige basis voor iedere leerling*, *Naar hogere leerprestaties in het voortgezet onderwijs*, *Om de kwaliteit van het beroepsonderwijs* en *Hoger onderwijs voor de toekomst* gaan in op de onderwijsactieplannen van het kabinet. Ook heeft de raad aandacht besteed aan afzonderlijke beleidsvoornemens van het kabinet. In dit verband kunnen genoemd worden de adviezen *Excellente leraren als inspirerend voorbeeld*, *Goed opgeleide leraren voor het (voorbereidend) middelbaar beroepsonderwijs*, *Toetsing in het primair onderwijs*, *Profielen in de bovenbouw havo-vwo*, *Passend onderwijs voor leerlingen met extra ondersteuningsbehoefte* en het advies *Wijziging van de Wet studiefinanciering 2000* over het sociaal leenstelsel.

Op verzoek van de Tweede Kamer is het advies *Ruim baan voor stapsgewijze verbeteringen* door de raad opgesteld. Verder heeft de raad op speciaal verzoek van de Eerste Kamer twee adviezen uitgebracht: *Onderwijs vormt* en *Weloverwogen gebruik van Engels in het hoger onderwijs*.

De raad

2011 was het laatste jaar van de raadsperiode 2009-2011. De raad bestond dat jaar uit elf personen. De samenstelling van de raad was als volgt:

Voorzitter:	
prof. dr. G.T.M. ten Dam	Hoogleraar onderwijskunde, Universiteit van Amsterdam
Leden:	
prof. dr. R.J. Bosker	Hoogleraar pedagogische wetenschappen en onderwijskunde, Rijksuniversiteit Groningen
drs. C.J. Drenthe	Lid college van bestuur Stichting LMC, Rotterdam
drs. F. Bont MPM	Directiesecretaris Koninklijke Horeca Nederland
prof. dr. L. Borghans	Hoogleraar arbeidseconomie en sociaal beleid aan de Universiteit Maastricht
prof. dr. F.A. van der Duyn Schouten (plaatsvervangend voorzitter)	Hoogleraar operations research Universiteit van Tilburg
mr. L.K. Geluk	Ex-wethouder Jeugd, Gezin en Onderwijs bij de Gemeente Rotterdam en voorzitter van het College van Bestuur van het ROC Midden Nederland
drs. B. Kamphuis	Voorzitter college van bestuur van het Christelijk Voortgezet Onderwijs Zuid-West Friesland
drs. J.M. Reijman	Voorzitter college van bestuur Laurentius Stichting voor katholiek primair onderwijs te Delft
dr. J. Snippe MBA	Lid college van bestuur Hogeschool Inholland
prof. mr. P.P.J. Zoontjes	Hoogleraar onderwijsrecht, Universiteit van Tilburg
Secretaris:	
drs. A. van der Rest	

Op eigen verzoek is mevrouw Snippe per 1 juli 2011 teruggetreden als lid van de Onderwijsraad.

De raad vergaderde in 2011 elfmaal plenair.

Het bureau van de raad

De Onderwijsraad wordt inhoudelijk en facilitair ondersteund door het secretariaat. Aan het hoofd staat de directeur, die tevens secretaris is van de raad. Hij werkt samen met een inhoudelijke staf en een afdeling Algemene Zaken. De staf bestaat uit mensen met verschillende achtergronden: onderwijskundigen, juristen, een econoom, een psycholoog, een sociaal geograaf, enzovoort. Deze brede deskundigheid zorgt ervoor dat ook de staf de adviesonderwerpen vanuit verschillende invalshoeken kan behandelen. In het afgelopen jaar zijn door vertrek van 3 medewerkers vacatures ontstaan binnen de inhoudelijke staf. Met de benoeming van Frank Cornelissen, Djoerd de Graaf (per 1 januari 2012) en Edith de Meester (per 1 januari 2012) en met de tijdelijke detachering bij de Onderwijsraad van Inge van der Heul is inmiddels in deze vacatures voorzien. Het totaal aantal medewerkers verbonden aan het bureau bedraagt momenteel 21.

De stafmedewerkers hebben, zoals elk jaar, niet alleen de inhoudelijke voorbereiding van de adviezen verzorgd, maar ook de bijbehorende seminars, discussiebijeenkomsten en jubileumactiviteiten. Daarnaast is door medewerkers van de staf een bijdrage geleverd aan het werk van de Werkgroep Profilerings- en Bekostiging. Ook is één van de stafmedewerkers lid van de jury voor de verkiezing van de leraar van het jaar in het primair onderwijs geweest. Het interactief werken van de staf, het publiceren van artikelen in vaktijdschriften en het afleggen van werkbezoeken, zijn in 2011 gecontinueerd. Ook houdt de staf tal van kennisgebieden bij, om te zorgen voor een optimale kennisdeling. In dit kader is er ook een scholingsdag georganiseerd om goede praktijken uit te wisselen over werkwijze en kennisverdeling. Daarnaast zijn thematische bijeenkomsten

georganiseerd met de Inspectie van het Onderwijs en met medewerkers van de MBO Raad, en heeft de staf zich in 2011 geschoold in het werken met een nieuw format voor adviesteksten.

Door de medewerkers van de afdeling Algemene Zaken is ook weer in 2011 een belangrijke bijdrage geleverd. Naast uitvoering van het vaste takenpakket waren er enkele speciale taken. Door een commissie onder leiding van Sijbolt Noorda is gewerkt aan de samenstelling van de canon van het onderwijs, het afscheidscadeau voor oud-voorzitter Fons van Wieringen. AZ ondersteunt administratief dit project. Eind 2012 zal dit resulteren in een publicatie. AZ was verder intensief bij de voorbereiding van de Onderwijserfgoedsite betrokken.

In 2011 is doorgedaan met het vormgeven van het duurzaamheidsbeleid in de organisatie; zo is de organisatie aan het overgaan op led-verlichting en zijn nieuwe stappen gezet in het digitaal werken met onder meer het opzetten van digitale knipselkranten. Tot slot is binnen AZ het afgelopen jaar ook aandacht geweest voor teamontwikkeling.

De secretaris van de Onderwijsraad is op 25 oktober 2011 gekozen tot voorzitter van het bestuur van EUNEC (European Network of Education Councils). EUNEC is het netwerk van samenwerkende onderwijsraden in Europa, dat is opgezet om te komen tot onderlinge informatie-uitwisseling over onderwijsontwikkelingen in de aangesloten landen en het formuleren van gezamenlijke standpunten over afspraken die binnen de instituties van de Europese Unie worden gemaakt en van invloed zijn op het nationale onderwijsbeleid.

De samenstelling van het secretariaat op 31 december 2011 was als volgt:

Directeur:

drs. Adrie van der Rest

Voorlichter:

drs. Cindy Rouwhorst

Coördinerend stafmedewerker:

dr. ir. Simone de Bakker-Löhner

Stafmedewerkers:

dr. Mirjam Bakker

dr. Frank Cornelissen

mr. Rene Flippo

drs. Inge van der Heul

dr. Myra Keizer

dr. Judith Soons

dr. Kathleen Torrance

dr. Ib Waterreus

Algemene Zaken:

drs. Maria Gresnigt-Bakx (hoofd)

drs. Paula van den Berg (documentalist)

Hans Danner (facilitair medewerker)

Marion Niessen (management-assistente)

Corrie van Leeuwen-Harkes (facilitair medewerkster)

drs. Meile Tamminga (editor/webmaster/office-assistant)

Elisabeth Tjin-Chin Fon Jie (office manager)

Financiële Zaken:

Wil Kortenbach

4 De activiteiten in cijfers

Adviesproducten

In 2011 bracht de raad 14 adviezen, 1 verkenning en 16 studies¹ uit. Een advies is op verzoek van de Tweede Kamer uitgebracht en twee adviezen op verzoek van de Eerste Kamer. Ook heeft de raad de gemeente Schoonhoven geadviseerd op grond van artikel 76m WVO.

De uitgebrachte verkenning en twee adviezen kwamen voort uit eerdere programmering van de raad. Zes adviezen zijn gebaseerd op het werkprogramma 2011 en de overige zes adviezen zijn uitgebracht naar aanleiding van adviesvragen buiten het werkprogramma van de raad om. Het gevolg hiervan is geweest dat enkele onderwerpen uit het werkprogramma zijn komen te vervallen, dan wel zijn doorgeschoven naar het programma voor 2012. Zo is het adviesonderwerp *Rolzuiverheid: naar een consistente en bewustere rolverdeling tussen overheden, sectororganisaties, besturen, scholen en docenten* opgenomen in het bredere adviesthema *Naar een nieuw evenwicht tussen overheid, onderwijsinstellingen en burgers*. Het aangekondigde advies over artikel 23 Grondwet is grotendeels in 2011 voorbereid en zal in het eerste kwartaal van 2012 worden uitgebracht.

Activiteiten van de raad

Op 20 januari nam de raad afscheid van Fons van Wieringen als voorzitter van de Onderwijsraad tijdens een bijeenkomst in de Ridderzaal. De nieuwe voorzitter, Geert ten Dam, voerde in het eerste kwartaal van het jaar met vele belangrijke actoren in het onderwijs een kennismakingsgesprek. De raad ontving op 12 januari in het gebouw van de Onderwijsraad minister Van Bijsterveldt en staatssecretaris Zijlstra. Zij werden daarbij vergezeld door de plaatsvervangend secretaris-generaal en de directeur-generaal primair en voortgezet onderwijs van het Ministerie van OCW.

Op 8 maart heeft de raad gesproken met de Vaste Kamercommissie voor Onderwijs van de Tweede Kamer. In dit gesprek zijn mogelijke adviesonderwerpen voor het werkprogramma 2012 aan de orde gekomen. De Tweede Kamer heeft tijdens een van zijn vergaderingen daarna besloten voor het werkprogramma 2012 de volgende twee vragen aan de raad voor te leggen.

- Hoe kunnen we de bestaande verhouding en inrichting van initieel onderwijs en leven lang leren zodanig herijken dat een betaalbare en duurzame variëteit aan opleidingsroutes ontstaat, aansluitend bij individuele en maatschappelijke behoeften?
- Hoe kan de arbeidsmarktrelevantie van nieuwe opleidingen op een goede manier worden getoetst? Is een toekomstbestendige aanpak denkbaar die enerzijds tegemoet komt aan de vraag van individuele studenten en anderzijds aan de vraag van de arbeidsmarkt en de financiële haalbaarheid van de bekostiging?

Door de raad zijn enkele technische briefings verzorgd voor de Vaste Kamercommissie voor Onderwijs ter toelichting op zijn adviezen bij de verschillende actieplannen van de minister en de staatssecretaris. Eveneens heeft de raad zijn op verzoek van de Tweede kamer uitgebrachte advies *Ruim baan voor stapsgewijze verbeteringen* nader toegelicht.

In de voormalige Van Nelle fabriek in Rotterdam organiseerde de raad op 14 september in het kader van de voorbereiding van zijn advies over artikel 23 van de Grondwet een congres waarbij alle bij dit thema relevante personen en organisaties aanwezig waren.

De raad heeft op 11 oktober kennis gemaakt met de nieuwe leden van de Commissie Onderwijs van de Eerste Kamer. Bij deze gelegenheid is tevens het advies *Weloverwogen gebruik van Engels in het hoger onderwijs*

¹ Een deel van deze studies is alleen gepubliceerd op de website van de raad

aangeboden. De raad heeft dit advies op verzoek van de Eerste Kamer uitgebracht.

Op 3 november is er een kennismakingsbijeenkomst met de nieuwe Secretaris-Generaal van het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen, de heer Van der Vlist, geweest.

In december is de vernieuwde erfgoedsite gelanceerd. Op www.onderwijserfgoed.nl zijn naast alle adviezen van de Onderwijsraad vanaf 1919 nu ook de onderwijsverslagen van de Inspectie van het Onderwijs te vinden.

Tabel 1: Overzicht publicaties Onderwijsraad in 2011

28 februari	Advies	<i>Naar hogere leerprestaties in het voortgezet onderwijs</i>
7 maart	Advies	<i>Excellente leraren als inspirerend voorbeeld</i>
7 maart	Studie	<i>Achtergronden bij het advies Excellente leraren als inspirerend voorbeeld</i>
7 maart	Studie	<i>Uitdagend en ambitieus onderwijs</i> (Oberon; Oomen, Kieft en Kruiter)
7 maart	Studie	<i>Naar excellente scholen, leraren, leerlingen en studenten</i> (ITS; Mooy en Fettelaar)
29 maart	Advies	<i>Onderwijs vormt</i>
29 maart	Studie	<i>Vormen van onderwijs</i> (Opus8VOF; Overdiep)
29 maart	Studie	<i>Docenten over vorming en persoonsontwikkeling</i> (Vreugdenhil-Tolsma en Kranenburg-Kaptein)
29 maart	Studie	<i>Opvattingen van de Eerste Kamer ten aanzien van vorming in het onderwijs</i> (Laemers en Thiessen)
29 maart	Studie	<i>Essays over vorming in het onderwijs</i>
19 april	Advies	<i>Goed opgeleide leraren voor het (voorbereidend) middelbaar beroepsonderwijs</i>
19 april	Studie	<i>Het zij-instroomtraject</i> (Van der Heijden)
19 april	Studie	<i>Hoe goed leiden wij 9v0mbo docenten op?</i> (ICLON; Van der Rijst, Van Duyn en Nedermeijer)
19 april	Studie	<i>Versterken partnerschap beroepsonderwijs en bedrijfsleven via begeleiding op de werkplek</i> (ICLON; Nedermeijer, Groot en Wagenaar)
19 april	Studie	<i>Begeleiden van leren in de praktijk</i> (Koole)
19 april	Advies	<i>Om de kwaliteit van het beroepsonderwijs</i>
20 juni	Advies	<i>Toetsing in het primair onderwijs</i>

Tabel 1: Overzicht publicaties Onderwijsraad in 2011

20 juni	Advies	<i>Een stevige basis voor iedere leerling</i>
20 juni	Studie	<i>Verhogen prestaties leerlingen basisonderwijs</i> (TNS Nipo)
22 juli	Advies	<i>Wijziging van de Wet studiefinanciering 2000</i>
1 augustus	Advies	<i>Advies op grond van artikel 76m, zesde lid WVO aan de gemeente Schoonhoven</i>
29 augustus	Advies	<i>Profielen in de bovenbouw havo-vwo</i>
29 augustus	Studie	<i>Wiskunde in de bovenbouw HAVO-VWO</i> (APS; Hoogland en Van Wijk)
29 augustus	Studie	<i>Memo tweede fase HAVO-VWO</i> (SLO; Den Braber en Tolboom)
9 september	Advies	<i>Passend onderwijs voor leerlingen met extra ondersteuningsbehoefte</i>
22 september	Advies	<i>Hoger onderwijs voor de toekomst</i>
11 oktober	Advies	<i>Weloverwogen gebruik van Engels in het hoger onderwijs</i>
11 oktober	Studie	<i>Talen in het hoger onderwijs</i> (IOWO; Leest en Wierda-Boer)
8 november	Advies	<i>Ruim baan voor stapsgewijze verbeteringen</i>
8 november	Studie	<i>Lukt het, loopt het, leert het?</i> (ResearchNed; Regtering en Van den Broek)
8 december	Verkenning	<i>Maatschappelijke achterstanden van de toekomst</i>
8 december	Studie	<i>Een andere kijk op talent</i> (Van Beek en Doorten)
8 december	Studie	<i>Maatschappelijke achterstanden van de toekomst</i> (PON/IVA; Sontag, Den Hartog, Mulder en Van den Reek)

Tabel 2: Overige publicaties van de raad

29 maart	<i>Jaarboekje 2010: Hoe vormt het onderwijs jongeren</i>
20 september	<i>Werkprogramma 2012</i>

Tabel 3: Panels, seminars en conferenties door de raad georganiseerd	
14 januari	Panel <i>Gebruik talen in het hbo</i>
14 januari	Panel <i>Gebruik talen in het wo</i>
19 januari	Panel <i>Leraren (v)mbo met schoolleiders mbo en lerarenopleiders</i> in Tilburg
21 januari	Panel <i>Leraren (v)mbo met belangenorganisaties</i>
26 januari	Panel <i>Leraren (v)mbo met schoolleiders vmbo en lerarenopleiders</i>
28 januari	Panel <i>Actieplan Beter Presteren</i>
8 februari	Panel PO-voorhoedescholen (KPC) over excellente leraren
2 maart	Panel <i>Stapsgewijze verbeteringen</i>
15 maart	Panel <i>Actieplan PO</i> met bestuurders
15 april	Werkbezoek aan de Academische opleidingsscholen in Almere en Amsterdam
10 mei	Panel <i>Actieplan PO</i> met ouderorganisaties
10 mei	Panel <i>Actieplan PO</i> met belangenorganisaties en andere deskundigen
24 juni	Panel <i>Vrijheid van onderwijs (Art 23)</i> met ouders
1 juli	Panel <i>Vrijheid van onderwijs (Art 23)</i> met belangenorganisaties
6 september	Ontbijtbijeenkomst in het kader van het advies <i>Geregelde ruimte</i>
8 september	Ontbijtbijeenkomst in het kader van het advies <i>Geregelde ruimte</i>
9 september	Panel <i>Vrijheid van onderwijs (Art 23)</i> met besturen
14 september	Symposium <i>Vrijheid van onderwijs (Art 23)</i> , Van Nelle Ontwerpfabriek, Rotterdam
15 september	Versnellingskamer over bestuurlijke verhoudingen wo, Amersfoort
19 september	Ontbijtbijeenkomst in het kader van het advies <i>Geregelde ruimte</i>
19 september	Versnellingskamer over bestuurlijke verhoudingen po, Amersfoort
20 september	Versnellingskamer over bestuurlijke verhoudingen vo, Amersfoort
27 september	Versnellingskamer over bestuurlijke verhoudingen hbo, Amersfoort
29 september	Versnellingskamer over bestuurlijke verhoudingen mbo, Amersfoort
8 december	Expertmeeting Maatschappelijke achterstanden van de toekomst

Tabel 4: Persberichten 2011

28 februari	<i>Elke leraar een master</i>
7 maart	<i>Maak excellente leraren zichtbaar</i>
19 april	<i>Bewaak herkenbaarheid mbo bij verbeteren van kwaliteit</i>
29 augustus	<i>Profielstructuur havo-vwo nu niet wijzigen</i>
22 september	<i>Stimuleer innovatiekracht hoger onderwijs</i>
11 oktober	<i>Stel kwaliteitseisen Engelstalig hoger onderwijs</i>
8 november	<i>Onderwijsraad pleit voor Universitair onderwijscentrum</i>
2 december	<i>Bundeling digitaal geheugen van het Nederlands onderwijs een feit: www.onderwijserfgoed.nl van start</i>
16 december	<i>Samenstelling nieuwe Onderwijsraad</i>

Tabel 5: Door de raad georganiseerde pers- en publieksbijeenkomsten*

7 maart	Aanbieding advies <i>Excellente leraren als inspirerend voorbeeld</i> aan staatssecretaris Zijlstra, Montessori Lyceum, Amsterdam
11 oktober	Aanbieding advies <i>Weloverwogen gebruik van Engels in het hoger onderwijs</i> aan de Eerste Kamer
8 november	Aanbieding advies <i>Ruim baan voor stapsgewijze verbeteringen</i> aan de Tweede Kamer
* Bijeenkomsten voor persvertegenwoordigers en andere genodigden met aansluitende toelichting en discussie	

Tabel 6: Melding adviezen Onderwijsraad in de Eerste en Tweede Kamer

Agenda's	4
Handelingen	12
Kamervragen	8
Kamerstukken	121

Tabel 7: Totale vermelding in schriftelijke media in 2011

	Eerste kwartaal	Tweede kwartaal	Derde kwartaal	Vierde kwartaal	Totaal
Adviezen 2012		6	9	23	38
Adviezen 2011	267	101	114	71	553
Adviezen 2010	56	7	8	3	74
Adviezen 2009	3	2			5
Adviezen 2008	10				10
Adviezen 2007 en eerder	3	3	2	1	9
Totaal	339	119	133	98	689

In 2011 gaat de meeste aandacht uit naar twee adviezen die direct in het eerste kwartaal verschijnen: de adviezen *Naar hogere leerprestaties in het voortgezet onderwijs* waarin de raad opriep elke leraar op masterniveau op te leiden (reactie van de raad op het actieplan VO van minister Van Bijsterveldt) en *Excellente leraren als inspirerend voorbeeld* (over de vraag op welke manier excellentie in het onderwijs bevorderd kan worden). Ook het advies *Profielen in de bovenbouw havo-vwo* krijgt bij publicatie veel aandacht. De raad stelt hierin dat het niet zinvol is het aantal profielen terug te dringen, zonder verdere hervormingen van het stelsel door te voeren. De drie adviezen reageren alle op actuele politieke debatten en kunnen mede daardoor op veel belangstelling rekenen. In het najaar organiseerde de raad een seminar over de vrijheid van onderwijs; ter voorbereiding op het advies over artikel 23 GW dat in 2012 zal verschijnen. Ook deze bijeenkomst – en de overige voorbereidingen op het advies – worden nauwgezet gevolgd en leiden tot berichten in diverse media. De totale aandacht in de media voor de adviezen van de raad was dit jaar met 689 wat groter dan vorig jaar (663). Het gebruik van Twitter is gecontinueerd; en via dit account volgen inmiddels 2200 gebruikers de nieuwsberichten van de raad.

Tabel 8: Adviezen 2011

	Eerste kwartaal	Tweede kwartaal	Derde kwartaal	Vierde kwartaal	Totaal
<i>Maatschappelijke achterstanden van de toekomst</i>				3	3
<i>Ruim baan voor stapsgewijze verbeteringen</i>				2	2
<i>Weloverwogen gebruik van Engels in het hoger onderwijs</i>				3	3
<i>Hoger onderwijs voor de toekomst</i>				7	7
<i>Passend onderwijs voor leerlingen met een extra ondersteuningsbehoefte</i>		1		25	26
<i>Profielen in de bovenbouw havo-vwo</i>		1	66	7	74
<i>Een stevige basis voor iedere leerling</i>		18	7	2	27
<i>Toetsing in het primair onderwijs</i>			13		13
<i>Om de kwaliteit van het beroepsonderwijs</i>		12		1	13
<i>Goed opgeleide leraren voor het (voorbereidend) middelbaar beroepsonderwijs</i>		9	3		12
<i>Onderwijs vormt</i>	5	11	7	1	24
<i>Excellente leraren als inspirerend voorbeeld</i>	97	28	4	5	134
<i>Naar hogere leerprestaties in het voortgezet onderwijs</i>	105	10	3	7	125
<i>Overig</i>	60	11	11	9	91
Totaal adviezen 2011	267	101	114	71	553

Tabel 9: Presentaties	
18 januari	Keynote lezing Tweede Jaarcongres VMBO, prof. dr. Geert ten Dam (voorzitter)
15 maart	Keynote <i>Excellente leraren</i> , Velon Congres, prof. dr. Geert ten Dam (voorzitter)
21 maart	Conferentie PO-raad in Lunteren, presentatie schakelende kennisketen: over opleiden en opbrengstgericht werken, prof. dr. Geert ten Dam (voorzitter)
24 maart	Inleiding over <i>Excellente leraren</i> als inspirerend voorbeeld tijdens Algemene Vergadering van de AOb te Utrecht, prof. dr. Geert ten Dam (voorzitter)
5 april	Toelichting advies Vroeg of laat tijdens bijeenkomst over hervorming secundair onderwijs in Vlaanderen in het Vlaams Parlement, Brussel, prof. dr. Frank van der Duyn Schouten (vice-voorzitter)
9 mei	Inleiding <i>Role of teachers and school development: pedagogic relationships</i> tijdens EUNEC-conferentie in Budapest, drs. Adrie van der Rest (secretaris-directeur)
24 mei	Presentatie <i>Excellente leraren</i> bij een bijeenkomst van VOS-ABB, dr. Ib Waterreus (stafmedewerker)
7 juni	Keynote tijdens Strategie Summit Onderwijs 2011, prof.dr. Geert ten Dam (voorzitter)
8 juni	Presentatie van het advies <i>Excellente leraren als inspirerend voorbeeld</i> tijdens de Onderwijsresearchdagen 2011 in Maastricht, dr. Ib Waterreus, Evelien Dankert MSc (stafmedewerkers)
10 juni	Presentatie advies <i>Goed opgeleide leraren voor het (voorbereidend) middelbaar beroepsonderwijs</i> tijdens Onderwijsresearchdagen 2011 in Maastricht, dr. Mirjam Bakker (stafmedewerker)
8 september	Voorzitter jury Nationale Alfabetiseringsprijs, prijsuitreiking in Den Haag, prof. dr. Geert ten Dam (voorzitter)
21 september	Prinsjesdagbeschouwing Onderwijs 2011, debatdiner Den Haag, prof. dr. Geert ten Dam (voorzitter)
27 september	Toelichting op en bespreking van adviezen <i>Naar hogere leerprestaties in het voortgezet onderwijs</i> en <i>Onderwijs vormt</i> tijdens bijeenkomst in de Pieter Zandt Scholengemeenschap, Kampen, prof. dr. Frank van der Duyn Schouten (vice-voorzitter)
4 oktober	Inleiding <i>Kosten en baten van onderwijsinvesteringen</i> tijdens Financecongres, dr. Ib Waterreus (stafmedewerker)
24 november	SBO-slotsymposium, presentatie Agenda 2020, prof. dr. Geert ten Dam (voorzitter)
6 december	Presentatie <i>Ruim baan voor stapsgewijze verbeteringen</i> bij OCW, dr. Ib Waterreus (stafmedewerker)

Tabel 10: Artikelen	
Mr. Cees van Leest, stafmedewerker	<i>Onderwijsraad voor algemeen doorstroomrecht mbo-hbo</i> , Thema, jaargang 2011, nr. 1
Dr. Ib Waterreus, stafmedewerker	<i>Excellente leraren als inspirerend voorbeeld</i> , Tijdschrift voor Lerarenopleiders, nr.4, 2011
Mr. Cees van Leest, stafmedewerker	<i>Op een diploma moet je kunnen vertrouwen</i> , Examens, mei 2011
Dr. Ib Waterreus, stafmedewerker	<i>Nu belonen en selecteren, straks betere leraren?</i> , NTOR, oktober 2011
Dr. ir. Simone de Bakker-Löhner en dr. Marian Hulshof, stafmedewerkers	<i>Beleidsimplicaties van toekomstgericht hoger onderwijs</i> , , Th@ma 2011, nr. 5 blz. 19-23